

LA VACA GRASSA

Fitxa del llibre i justificació

Palomar, David / Rovira, Francesc. La vaca grassa. Ed. Combel. Col. El cavall volador. ISBN: 84-7864-407-5

El llibre ha estat seleccionat ja que tracta un tema de molta actualitat: l'alimentació correcta que tothom necessita. La visió subjectiva d'estar grassa fa que la protagonista del conte s'aprimi massa. La personalització en una vaca permet parlar-ne sense que ningú es senti al·ludit o al·ludida. El proposem fins a 8 anys; però es pot fer servir amb infants més grans si sabem trobar l'oportunitat. Parlar d'aquesta problemàtica abans que sigui un problema real a les aules, pot ser positiu.

Guia didàctica elaborada per

Laura Risque

Blanca Sánchez

2n d'Educació Especial

Curs 2005/06

Assignatura de Literatura Infantil

Revisat per Teresa Creus Solà

ANÀLISI DELS CONTINGUTS QUE ENS OFEREIX EL CONTE.

ESTRUCTURA NARRATIVA: Una narració curta sobre el tema de l'alimentació. Hi ha un procés d'intervenció voluntària sobre les conductes referides a l'alimentació basat en la visió subjectiva que la vaca té envers ella mateixa. La protagonista passa una mica ràpidament d'una posició de no voler menjar a una altra de controlar correctament l'alimentació i donar valor positiu als resultats físics que es mostren.

VALORS PSICOLÒGICS DEL CONTE

- Contrast de la realitat i la ficció. És possible que això que ens expliquen li passi a una vaca?? Els animals són susceptibles de problemes voluntaris d'alimentació? Això que li passa a la vaca, passa també a algunes persones? Sabem d'algun conegut o coneguda que no vol menjar o que menja massa?
- Tolerància i respecte per les idees i sentiments de tots els companys. Hi ha qui es veu d'una manera i altres d'una altra.

- Efectes que produeix en l'interior de cada ú les opinions dels altres.

ASPECTES LINGÜÍSTICS (text i imatge)

NOMS: vaca, taques, dia panxa, preocupació, potes, plats, herba, globus, escuradents.

VERBS: haver, assemblar-se, dir, estar, pensar, creure, mirar, ser, decidir, menjar, arribar, aprimar-se, semblar

CARACTERÍSTIQUES: grassa /prima; Poc /molt

EXPRESSIONS I FRASES FETES: ser una sort. Més val menjar poc i pair bé. No vivim per menjar si no que mengem per viure.

SINTAXI: Però a ella li deien que era grassa tot i que pesava si fa no fa com les altres vaques.

CONCEPTES REFERITS A LA LITERATURA

Conte El format en que està presentat el conte crida l'atenció ja que el text acompanya la imatge d'una manera una mica forçada: unes lletres grans i poc habituals per als nens i nenes apareixen la costat de les imatges en una banda blanca. És quadrat i les il·lustracions ocupen gairebé tota la plana. Es pot treballar amb els infants sobre el format del conte. Aquest motiu ens permetria presentar-lo a diferents edats (tota la primària), ja que es pot analitzar des de la perspectiva de format diferents a l'habitual. La grafia de les lletres, les poques pàgines i en canvi un contingut molt clar i precís sobre la temàtica que s'ha proposat.

- **Personatge protagonista:** la vaca. De secundaris no n'hi ha. En un moment diu que tothom li deia que sestava grassa i en alguna imatges surt acompanyada d'altres vaques. Estarà bé de fer fixar l'alumnat en aquesta característica especial d'aquesta narració.
- **Final:** conclusió assenyada: decideix amb alegria que menjarà com sempre i està contenta de fer-ho i es sent molt bé.
- **Temps narratiu:** Hi havia una vegada... passat sense precisar. Molt habitual en els contes. Cada acció suposa un temps, un procés, llavors...
- **Espai de la narració:** el prat. La vaca no se'n mou.
- **Títol:** la protagonista i la característica que la fa peculiar i que provoca tota la trama del conte. Grassa. Hem de perdre la por de les paraules. El títol facilita moltes expectatives sobre el contingut del conte
- Alguna **estructura sintàctica** és repeteix sovint:
  - vaca grassa surt gairebé a totes les pàgines; és evident que l'autor posar l'atenció sobre aquest tema.
  - Tres frases ens porten a la idea que la visió era subjectiva: la vaca era com totes les altres / Li van començar a dir que era grassa **tot i que** pesava com les altres / Un dia ella va pensar que era grassa. LA frase concessiva del mig ens fa veure que no hi havia motiu físic real.
  - es va mirar ... amb preocupació. Ella pensava que era una ...grassa. Es repeteix l'estructura dues vegades. Podem buscar la manera de repetir-la més posant altres parts del cos.

HABILITATS:

- Descobrir noves grafies i mirar de desxifrar-les
- Comprendre les possibles comparances amb la realitat entre les persones.
- Entendre la importància del punt de vista que cada ú té de si mateix
- Saber entendre el que ens passa.
- Comprendre i assimilar els significat global de la narració

ACTITUDS

- tolerància
- paciència
- voluntat
- ser capaç de reconèixer un canvi de criteri de conducta.

PROPOSTA

METODOLOGIA DE TREBALL

OBJECTIUS per als nens i nenes de 4 a 8 anys. (caldrà fer adaptacions segons l'edat de l'alumnat)

- Descobrir entre tots el significats de les imatges i la seva relació amb el text.
- Construir els significats més precisos: assemblar-se, .les parts del cos, la característica de grassa i les seves connotacions en el moment de decidir què i com es menja.
- Reflexionar sobre les característiques del títol: defineix bé de què parlarà el conte, no deixa lloc al dubte. Es molt taxatiu i realista.
- Aprendre a analitzar el final del conte: què li hauria passat si decidia no menjar? Busquem entre tots un altre final.
- Saber donar una opinió justificada de la situació: com veiem aquesta protagonista? Actua bé?.
- Saber compartir sensacions, sentiments, ...Alguna vegada ens hem trobat en situacions com a de la protagonista de la narració?
- Ser capaç d'opinar i acceptar o no les opinions dels altres.
- Gaudir per la invenció en l'ús de la paraula i o els efectes visuals que porta el conte.

ACTIVITATS A FER AMB ELS INFANTS. (Haurem escanejat el conte i tindrem les imatges disponibles per projectar-les a la pantalla) Conte a treballar a tota Educació Infantil i fins a 3er. de Primària.

- 1) **La portada.** Fem que els infants la mirin bé i provin de descobrir de què va el conte i què hi deu dir a les lletres. Parlem del títol, de l'autora i de l'editorial. Van llegint i desxifrant. Entre tots hem d'arribar a suposar que tractarà de vaques grasses. És un problema que siguin grasses els vaques? Discutim el tema amb els infants, deixem-los dir; quina consciència en tenen? Aquesta activitat facilitarà que puguin posar ells el

- text a la imatge. Farem preguntes: que deu passar? Que li volem a la vaca alguna cosa? Com ens mira? Què deu estar pensant? És simpàtica?
- 2) Passarem **totes des diapositives del conte** i deixarem que vagin dient. Completarem les seves observacions ja que les imatges no són narratives del tot...Amb les nostres preguntes, estimularem la comparació amb la vida real, el farem fixar en les expressions de la cada, els sentiments i les emocions que hi veiem en cada imatge. Com ens mira la vaca?, on mira? Què deu estar pensant???
  - 3) Davant la **imatge de la vaca prima i la grassa**. (seleccionarem les dues imatges i les copiarem en una sola diapositiva) Farem un debat sobre el tema: ens hem d'acceptar com som???. Hem d'acceptar als altres com són?? Cicle Mitjà per fer un escrit individual sobre les sensacions que produeix l'animal, quina ens fa més bon efecte???. (amb aquesta reflexió individual volem fer que cada u sigui sincer... a més hauria de ser com de sorpresa, que no sàpiguen què els volem demanar sobre les imatges. Si els podem deixar parlar espontàniament, sense que vegin la nostra opinió, millor) Amb els més petits passarem directament el debat. La mestra haurà participar com una més. Volem que els infants s'expliquin bé; que busquin per què una els agrada més que l'altra. També podem preguntar sobre els motius reals de la vaca per aprimar-se (li deien grassa i no li agradava; i el conte diu que no és que ho fos....) Ho trobem bé això???. Cicle Inicial: poden escriure unes frases de resum d'aquest debat. Valorem que s'ha de menjar per la gana que es té i o cal estar ni primos ni grassos,.
  - 4) **Ens hem fixat en tots els detalls?** Tornarem a passar les imatges del conte només per mirar les il·lustracions. Ens hem fixat en cada detall i la importància que té???. LA primera imatge: totes les vaques semblen iguals però... li deien que era grassa, ... per què li ho deien?? Cada part del seu cos era grassa? Podem comparar amb fotos d'animals, els grassos i els primos estan millor uns que uns altres?? Veurem que estan sempre molt macos...o més aviat quan se li veuen els ossos a la vaca, fa llàstima i sembla que no s'hagi d'aguantar.
  - 5) **El sentit de les paraules**. Grassa és un insult? Pensem insults que deixem anar a la classe. Els més grans els poden escriure o millor encara, que no els escriguin; però que dibuixin una situació en la que es produiria un insult i que posin la inicial; però hem d'agafar el compromís de no dir-ne a la classe. Insults o paraulotes. Fem-los exposar les seves opinions sobre aquest tipus de llenguatge: Quina utilitat tenen? Perquè quan i com? Cal fer-los servir? Quines són les conseqüències???
  - 6) **Com redactaríem un nou final?** El pensarem entre tots i l'escriuran per grups o per parelles. Veurem quin ens agrada més per com està escrit. Corregirem entre tots el final escollit. Millorar un text és una bona manera d'aprendre a fer servir la llengua escrita. L'escriure'm a la pissarra i anirem dient si cada paraula està escrita correctament; revisarem també l'ordre sintàctic i mirarem si hi falta algun adjectiu o complement del verb.
  - 7) **Activitat motriu**. (amb els i les alumnes d'educació Infantil) Caminar com la vaca prima, que ja no pot més.... fer tentines, no poder llevar-se, fer suposicions de si es troba bé... o com una vaca grassa que ja no pot

ni moure la cua. Caminar amb normalitat, àgilment i sense perdre l'equilibri.

- 8) **Expressions i frases fetes:** reflexionarem sobre les que tenim al buidatge. Pot ser divertit veure en quin moment les podem fer servir.
- 9) **Estructura sintàctica repetida:** es va mirar (part del cos) amb preocupació. Ella pensava que era una (la mateixa part del cos) grassa. Es repeteix l'estructura dues vegades. Podem buscar la manera de repetir-la més posant altres parts del cos. Podem fer-ho canviant els adjectius (prima, bonica, etc) i en lloc de preocupació posarem també altres característiques (il·lusió, alegria,)
- 10) **Preocupació.** Entendre bé aquesta paraula. Què ens preocupa??? És una paraula que els nens i nenes fan servir sovint? I els adults???

Avaluarem que els alumnes hagin entès bé el conte. Ens guiarem pels objectius que havíem plantejat. Les mostres seran que siguin capaços de fer la reflexió personal sobre allò que hi passava:

- la vaca es deixa influenciar pel que li diuen i no valora prou la seva imatge.
- Participació als debats: aportacions, seguiment de les informacions que surten
- Interès per la llengua i la manera de dir les coses: aportacions sobre el significat de les paraules o les estructures repetides.
- Idea de les parts del conte: a cada edat les que toquin
  1. Parvulari: identificar-se amb els personatges, saber-ne descobrir característiques....
  2. petits: inici, final, oral i escrit
  3. mitjans, fets més importants de la trama o argument.
  4. grans: competents en l'activitat de narrar oralment i per escrit.

EXPLICACIÓ DEL CONTE.

Nº	TEXT
	Portada
1	Una vegada hi havia una vaca blanca amb taques negres que s'assemblava molt a les altres vaques
2	Però a ella li deien que era grassa tot i que pesava si fa no fa el mateix que les altres vaques. De què fa cara?? És com si restés molt sorpresa, para l'orella, escolta, menja
3	Un dia la vaca grassa va pensar que era realment grassa. Es mira en un mirall. Les opinions dels altres ens afecten???

4	La panxa de la vaca, com la veieu??? És grassa de debò? Ho és tant com ho ha de ser??? Característiques d'una panxa grassa. (embarassos) Ens hem de divertir amb el que direm
5	Les potes de la vaca. Les potes sempre són ossos, cal que estiguin forts...
6	Un cop s'ha fet conscient de que està massa grassa, que no ho està, però li sembla... comença a controlar el que menja i ho fa en comparació amb les altres
7	Menja menys que les altres
8	Mireu quina fila que fa!!! Ha quedat que ni s'aguanta dreta.
9	Panxa desinflada... comparem les característiques amb l'altra panxa
10	Aquesta imatge és espectacular: la vaca es mira ella mateixa i fa una comparança de les seves potes amb escuradents. .. podem fer metàfores: són escuradents? Són bastons, són fèmurs. Podem fer metàfores del que vulguem de la panxa, de les orelles, de tot. Fixem-nos en el detall que el mosquit ni tant sols la vol picar...
11	Reconeixement final de la pròpia identitat i de les característiques que la configuren: quina sort se vaca i està grassa!! Menjar com sempre: parlem de maneres equilibrades de menjar. Què ha de menjar una vaca? Podem veure els prets d'herba que hi ha a la primera imatge del conte. Què seria per una persona menjar equilibrat? Taula: triangle de l'alimentació. Podem parlar dels diferents tipus d'aliments. Si els infants ho volen relacionar més amb el conte, els donar informacions sobre la diferent tipologia de les herbes que troben al camp i dels minerals que hi ha quan els donen pinso.

